

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Філологічний факультет

Катедра загального мовознавства

МАТЕРІАЛИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою

Національного університету «Львівська політехніка» та

в Львівському науково-дослідному інституті судових експертиз

Міністерства юстиції України

студентки II курсу магістратури

філологічного факультету

групи ФЛІм-21

Луньо Марти

Перевірила:

професор катедри

загального мовознавства

Мацюк Галина Петрівна

Львів 2025

Зміст

Звіт про проходження практики	3
Щоденник практики	5
Тексти	7
Семантико-текстуальне дослідження.....	15
Словник термінів експерта-лінгвіста.....	24

Звіт про проходження практики

Місце проходження практики:

- Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК);
- Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України.

Керівник практики – професор катедри загального мовознавства Мацюк Галина Петрівна.

Тривалість практики – 01.09.2025 – 28.09.2025 р.

Протягом періоду виробничої практики з 1 по 26 вересня 2025 року я виконала всі завдання, передбачені програмою. Практика дала змогу глибше ознайомитися з теоретичними та практичними аспектами текстотворення та лінгвістичної експертизи.

Під час роботи я вивчала рекомендовану літературу з текстотворення та особливостей лінгвістичної експертної діяльності, дізналася про проєктну роботу МІОК, функціонування його інтернет-ресурсів та активність у соціальних мережах. Окрему увагу приділила вимогам щодо підготовки різних видів текстів: дописів для соцмереж, матеріалів-репортажів про події, контенту для сайту та навчальних текстів різного рівня складності (A2, B1, B2) для студентів-іноземців, які вивчають українську мову. Також я ознайомила з специфікою проведення семантико-текстуальних експертиз і опанувала алгоритм їх здійснення.

У рамках практики підготувала портфоліо власних текстів, яке включає допис для Facebook та статтю для сайту МІОК про зустріч із Уповноваженим з прав людини Дмитром Лубінцем, а також тексти-анонси для соціальної мережі про Діалогову платформу «Українська мова: нові контексти буття», що презентували доповідачів Наталку Цмоць, Мар'яну Савку, Марину Гримич, Олену Івановську, Аліма Алієва та Рінну Куллаа. Крім того, підготувала навчальні тексти про постать Євгена Коновальця для студентів-іноземців на рівнях A2, B1 та B2, враховуючи вимоги Державного стандарту мови.

У ході лінгвістично-експертної практики проведено семантико-текстуальну експертизу, присвячену питанням порушення честі, гідності та ділової

репутації. Робота здійснювалася за чітким алгоритмом із використанням лексикографічних джерел для обґрунтування висновків. Було створено словник термінів лінгвіста-експерта, який містить авторські визначення, сформовані на основі порівняння та аналізу різних лексикографічних джерел.

Під час переддипломної практики я опрацювала додаткову літературу, яка стосується моєї магістерської роботи, оформила повний комплект матеріалів магістерського дослідження (структуру, текстові розділи, додатки, бібліографію).

Отримані під час практики знання та практичні навички в текстотворенні та лінгвістичній експертизі стали важливим внеском у професійний розвиток і сформували міцну основу для подальшої роботи як лінгвіста.

28.09.2025 р.

Щоденник практики

Місце проходження практики:

- Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК);
- Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України.

Керівник практики – професор катедри загального мовознавства Мацюк Галина Петрівна.

Тривалість практики – 01.09.2025 – 28.09.2025 р.

Дата	Зміст діяльності під час проходження виробничої практики
01.09.2025	Зустріч із директоркою МІОКу І. М. Ключковською, старшою науковою співробітницею МІОКу О. М. Гордою та науковою співробітницею О. М. Трумко. Погодження обсягу завдань практики з текстотворення на два тижні.
02.09.2025	Ознайомлення із проектною роботою МІОКу, функціонування його інтернет-ресурсів та активність у соціальних мережах. Вивчення вимог до написання дописів для соцмереж, статей для сайту,
03.09.2025	Знайомство з особистістю Дмитра Лубінця, його професійною діяльністю та темою запланованої на завтра зустрічі.
04.09.2025	Зустріч з Уповноваженим ВРУ з прав людини Д. Лубінцем в актовому залі Львівської політехніки. Робота над дописом у Facebook.
05.09.2025	Створення статті про зустріч з Уповноваженим ВРУ з прав людини Д. Лубінцем для сайту МІОК.
06.09.2025	Вивчення вимог до написання навчальних текстів рівнів А2, В1, В2 для студентів-іноземців, які вивчають українську мову;
07.09.2025	Вибір постаті періоду національно-визвольних змагань та пошук інформації про неї.
08.09.2025	Написання чернеток для навчальних текстів рівнів А2, В1, В2.
09.09.2025	Написання есею на тему: «Як до світу промовити: чому вони мають вивчати українську мову як іноземну?»
10.09.2025	Створення навчальних текстів про Євгена Коновальця на рівнях А2, В1

	Створення навчальних текстів про Євгена Коновальця на рівні В2.
11.09.2025	Перевірка, удосконалення та оформлення тексту навчальних текстів про Євгена Коновальця. Зустріч із судовою експерткою А. В. Касянюк, прослухали лекцію, отримали завдання. Підбір прикладів у соціальних мережах для проведення семантико-текстуального дослідження. Проведення дослідження про негативну інформацію та порушення честі, гідності, ділової репутації особи за поданим алгоритмом.
12.09.2025	Відбір термінів та укладання словника власних дефініцій. Підготовка документів до захисту практики.
15.09.2025	Ознайомилася з планом проходження переддипломної практики, структурою установи, її основними завданнями та напрямками діяльності.
18.09.2025	Збирала фактичний матеріал (тексти, звіти, статистичні дані, документи) для дипломного дослідження. Вела попередній відбір та опис джерел. Розпочала оформлення бібліографії.
20.09.2025	Оформляла звітну документацію практики. Узагальнювала основні результати спостережень. Коригувала матеріали відповідно до рекомендацій керівника практики.
23.09.2025	Підготувала підсумковий звіт і щоденник практики для подання керівникові.
07.10.2025	Захист практики.

Тексти

Текст для допису про подію у Facebook

4 вересня 2025 року, о 10:15 відбулася зустріч із Дмитром Лубінцем : «Молодь, права людини та виклики війни: чому важливо знати міжнародне гуманітарне право». Зустріч пройшла у Актовій залі Національного університету «Львівська політехніка».

Ключковська Ірина Михайлівна та Шаховська Наталія Богданівна мали вступне слово та запросили до виступу Дмитра Валерійовича. Дмитро Валерійович Лубінець - український юрист та політик. Депутат Волноваської міської ради VI скликання (2010-2014). Уповноважений ВРУ з прав людини з 1 липня 2022 року.

У своїй промові Дмитро Лубінець торкнувся таких тем ,як:

- захист прав і свобод громадян в умовах російсько-української війни
- порушення прав українських військовополонених на території Росії
- організації , які допомагають контролювати міжнародне гуманітарне право
- особистий шлях зростання. Від простого хлопчика з Волновахи, до Омбудсмена в Україні

Згодом студенти та гості зустрічі мали можливість задати питання та отримати на них відповіді від Дмитра Валерійовича Лубінця.

Текст для статті на сайт МІОКу

Молодь, права людини та виклики війни:

відкрита зустріч із Дмитром Лубінцем у Львівській політехніці

4 вересня 2025 року в Актовій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулася відкрита зустріч з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Дмитром Лубінцем на тему «Молодь, права людини та виклики війни: чому важливо знати міжнародне гуманітарне право». Подію організував Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК).

Зустріч відкрила директорка МІОКУ Ірина Ключковська, яка наголосила на важливості діяльності Уповноваженого та щоденній кропіткій роботі, що стоїть за кожним досягненням у сфері захисту прав людини. Ректорка Львівської політехніки Наталія Шаховська подякувала Дмитру Лубінцю за готовність відверто спілкуватися зі студентами й відзначила, що його рішення впливають на майбутнє країни в один із найскладніших періодів її історії.

У своїй промові Дмитро Лубінець розповів про:

- захист прав і свобод українців в умовах війни;
- повернення військовополонених, цивільних заручників та дітей;
- підтримку внутрішньо переміщених осіб, національних меншин, корінних народів і людей з інвалідністю;
- важливість соціальних, економічних, освітніх та інформаційних прав;
- роль міжнародних організацій (ООН, Червоний Хрест та інші) у контролі дотримання міжнародного гуманітарного права й документуванні воєнних злочинів росії.

Омбудсман підкреслив, що дотримання прав людини є не лише основою демократичного розвитку, а й необхідною умовою для євроінтеграційних процесів та міжнародної підтримки України.

Звертаючись до студентів, Дмитро Лубінець поділився власним шляхом — від хлопця з Волновахи до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Він закликав молодь постійно навчатися, ніколи не здаватися, вдосконалювати англійську мову як інструмент міжнародного діалогу та віддавати перевагу читанню друкованих книжок.

Подія завершилася сесією запитань і відповідей, під час якої студенти дізналися про конкретні механізми допомоги постраждалим від війни, а також про реформи, спрямовані на посилення захисту прав людини в Україні. Зустріч

пройшла у відкритій, щирій атмосфері та стала важливим майданчиком для діалогу між студентською молоддю та представником державної влади.

Захист прав людини — це не лише завдання влади, а й спільна справа кожного громадянина. Саме цей меседж пролунав найсильніше під час події, яка ще раз нагадала: майбутнє сильної та справедливої України залежить від нашої свідомості, активності та відповідальності.

Тексти для поширення інформації про

Діалогову платформу «Українська мова: нові контексти буття»

Запрошуємо вас на унікальну подію, де українська мова постане в нових вимірах — культурному, дипломатичному, історичному та освітньому.

Наші спікери — це голоси, які формують сучасний український та світовий дискурси.

- Наталка Цмоць — Надзвичайна та Повноважна Посолка Канади в Україні. Дипломатка українського походження, яка багато років працює над розвитком партнерства між Канадою та Україною. З 1995 року займалася польовими дослідженнями в Україні та впроваджувала канадські проєкти технічної допомоги. Працювала в EKOS Research Associates, потім — у Health Canada та Канадському агентстві міжнародного розвитку. У 2011–2013 роках — радниця з технічного співробітництва в посольстві Канади в Україні, згодом відповідала за програму безпеки після 2014 року, зокрема запуск операції UNIFIER. У грудні 2024-го в одному з інтерв'ю поділилася досвідом опанування української мови та говорила про актуальні мовні питання й цінність мовної спадщини. Вона покаже, як мова може бути інструментом міжнародного діалогу.

- Мар'яна Савка — поетеса, дитяча письменниця, перекладачка, співзасновниця та головна редакторка «Видавництва Старого Лева». У юності брала участь у жіночому літературному угрупованні «ММЮННА ТУГА», закінчила

філологічний факультет Львівського університету ім. Франка. Авторка багатьох книг для дітей, серед яких — «Босоніжки для стоніжки», «Колисанки і дрімливі вірші», «Залізницею додому»; активна культурна діячка й волонтерка. Її творчість і видавнича діяльність змінюють сучасний літературний ландшафт.

- Марина Гримич — письменниця, етнологиня, докторка історичних наук. Директорка видавництва «Дуліби», активна в літературі — написала близько двох десятків романів (деякі — під псевдонімом Люба Клименко). Перемагала у конкурсі «Коронація слова» (в тому числі перша премія за роман «Егоїст»), нещодавно презентувала роман «Клавка» про повоєнний Київ. Авторка понад двадцяти романів і численних наукових праць, дослідниця української діаспори та культурної ідентичності.

- Олена Івановська — мовознавиця, докторка філологічних наук, професорка КНУ ім. Шевченка. У 1996-му — кандидатська дисертація «Фольклористична діяльність Ганни Барвінок», у 2007-му — докторська на тему «Суб'єктно-образна система фольклору». Уповноважена із захисту державної мови. Її діяльність спрямована на утвердження української мови в освіті та суспільстві.

- Алім Алієв — журналіст, правозахисник, співзасновник «КримSOS» та «Кримського Дому», заступник генерального директора Українського інституту. Нині — заступник генерального директора Українського інституту, член виконавчої ради ПЕН-клубу України. Ініціатор літературного конкурсу «Кримський інжир»; в інтерв'ю говорив про важливість спільного наративу української та кримськотатарської літератури. Його місія — будувати мости між українською та кримськотатарською культурами.

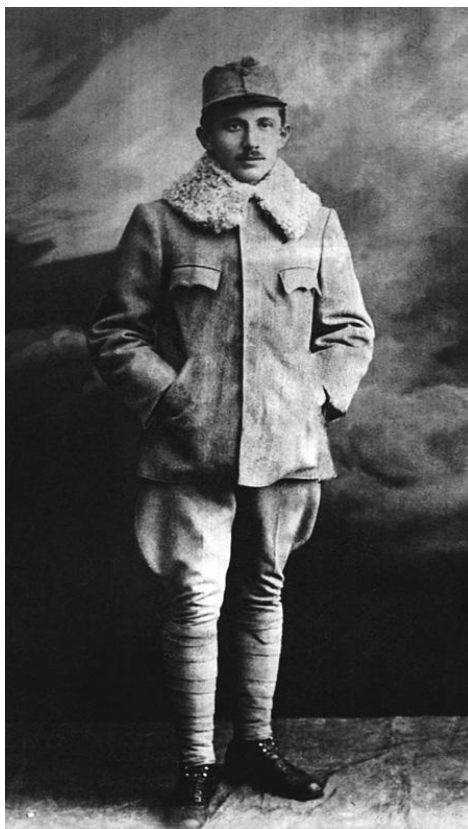
- Рінна Куллаа — міжнародна дослідниця, професорка глобальної історії, яка вивчає політику та культуру Європи, СРСР і Середземномор'я. Була Academy of Finland Research Fellow (2015–2020) і керівницею проекту NONHEGFP (2019–2023); займає позицію tenure-track Associate Professor — Global History або

History, Philosophy and Literary Studies. Вона представить українську мову у світовому контексті.

Приходьте, щоб почути тих, хто творить нові сенси української мови!

Збірка навчальних текстів

Текст для рівня А2

Євген Коновалець був українським військовим і політичним діячем. Він народився у 1891 році біля Львова.

Під час Першої світової війни Коновалець воював в австрійській армії. Потім він став командиром Січових стрільців у Києві. Це був відомий військовий підрозділ.

Пізніше Коновалець створив організацію ОУН – Організацію українських націоналістів. Вона боролася за незалежність України.

У 1938 році Євгена Коновальця вбили в Роттердамі. Його смерть була великою втратою для українців.

Текст для рівня В1

Євген Коновалець – один із найвідоміших українських військових і політичних діячів першої половини ХХ століття. Він народився 14 червня 1891 року у селі Зашків біля Львова.

У роки Першої світової війни Коновалець воював в австро-угорській армії, але потрапив у російський полон. Згодом він повернувся в Україну й у 1918 році створив загін Січових стрільців у Києві. Цей підрозділ став однією з найбоєздатніших частин Армії Української Народної Республіки.

Після поразки визвольних змагань Коновалець емігрував за кордон. У 1929 році він став засновником і першим керівником Організації українських націоналістів (ОУН). Метою ОУН була боротьба за незалежність України.

У 1938 році в Роттердамі (Нідерланди) Коновальця вбив агент радянських спецслужб. Він залишився в історії як символ організованої боротьби за українську державність.

Текст для рівня В2

Надав Іван Хома (Courtesy Photo)

Євген Коновалець – видатний військовий, політичний діяч і засновник Організації українських націоналістів. Він народився 14 червня 1891 року у селі Зашків на Львівщині. Освіту здобував у Львові, де ще в юності приєднався до українського патріотичного руху.

Під час Першої світової війни Коновалець служив в австро-угорській армії. У 1915 році він потрапив у російський полон, але після Лютневої революції повернувся в Україну. У Києві він організував полк Січових стрільців, який відіграв важливу роль у боротьбі за Українську Народну Республіку. Його стрільці відзначалися дисципліною та високим патріотизмом.

Після поразки української революції Коновалець опинився в еміграції. Проте він не припинив боротьби. У 1929 році у Відні під його провідом була створена Організація українських націоналістів (ОУН). Вона об'єднала молодь та ветеранів визвольних змагань і поставила собі за мету здобуття незалежної України.

Діяльність Коновальця була добре відома як союзникам, так і ворогам. Він мав контакти з багатьма європейськими політичними колами, що робило його

небезпечним для СРСР. 23 травня 1938 року в Роттердамі його вбив радянський агент Павло Судоплатов.

Смерть Коновальця стала великим ударом для українського руху, однак його справа продовжувалася учнями й послідовниками – Степаном Бандерою, Андрієм Мельником та іншими діячами. Сьогодні його ім'я вшанується як символ мужності, організаторського таланту та вірності українській незалежності.

Семантико-текстуальне дослідження

щодо висловлювань у соцмережах про Анну Трінчер

Надано корпус із 10 публічних текстів (дописів і коментарів у соціальній мережі Threads), що з'явилися внаслідок суспільної реакції на висловлювання Анни Трінчер про людей з низьким рівнем життя. Матеріал містить вербальні повідомлення (українська мова, просторіччя, ненормативна лексика), емодзі, в одному випадку – візуальний компонент (зображення згенероване ШІ), а також деякі дописи містять уривок з відео, де висловлюється А. Трінчер. Мета експертизи – встановити мовленнєві характеристики висловлювань і відповісти на процесуальні питання.

Приклад 1

Допис: «Так люблю дивиться як Анька трінчер риється в мусорніку. Їсть цвілий хліб з тухлими макаронами. Виживає яось, непонятно як, улюблений контент. #зірочка палай»

Приклад 2

Коментар до допису: «Завжди бісила ця «НЕДОпєвічка». А зараз то тим паче 🤔»

Приклад 3

Допис: «Почекайте. Ви хочете сказати, що Анна Трінчер буквально сказала на камеру, сміючись про контент не багатих людей говорячи 'Як він там собак годує, займається своїми справами, готує їсти, як він намагається виживати'. ЄБАТЬ»

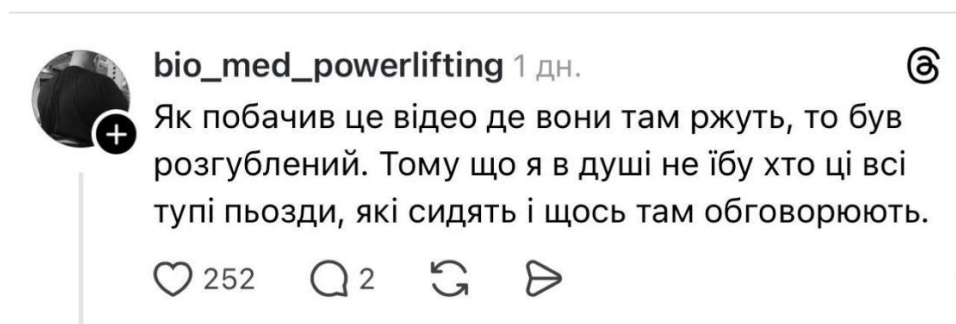

Коментар до допису: «Трінчер це дно і завжди нею була) зливала сама себе , клянчила) хтось в тредс писали за її бартери - нам стил на людей 50-60 на презентацію пісні , а ми відмітку в сторіс) хтось писав за бартер на балі і т.п. за сторіси наче)Та ж комунікація з Лебігою , він її запрошує на стрім , вона не може записати номер , наступного дня питає хто це ?) Людина живе в паралельній реальності)

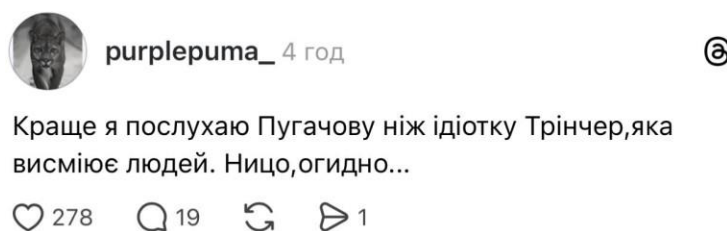
Приклад 4

Коментар до допису: Як побачив це відео де вони там ржуть, то був розгублений. Тому що я в душі не їбу хто ці всі тупі пьозди, які сидять і щось там обговорюють.

Приклад 5

Допис: «Краще я послухаю Пугачову ніж ідіотку Трінчер, яка висміює людей. Ницо,огидно...»

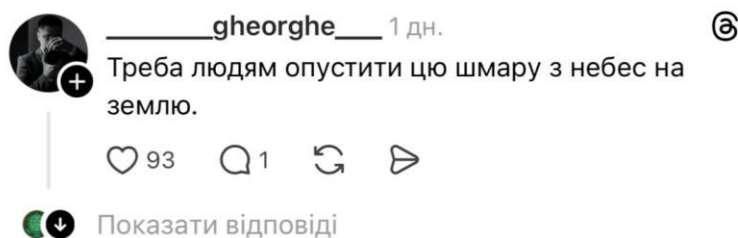

Приклад 6

Допис: «Люди, яких ми самі зробили популярними 🤔 🤔 🤔»

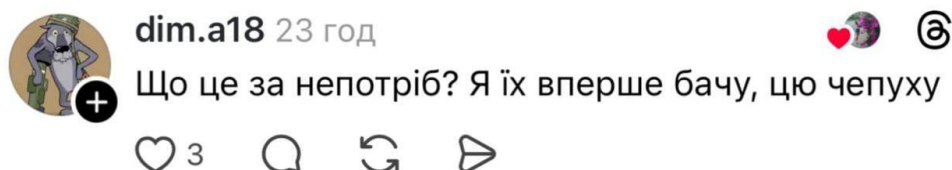

Коментар до допису: «Треба людям опустити цю шмару з небес на землю».

Приклад 7

Коментар до допису: «Що це за непотріб? Я їх вперше бачу, цю чепуху»

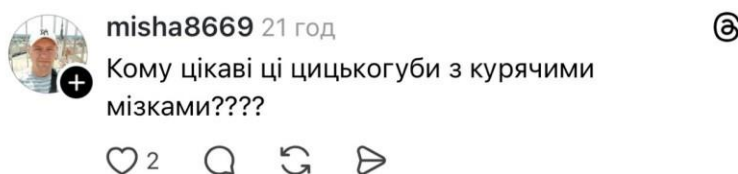
Приклад 8

Коментар до допису: «Куриця силіконова»

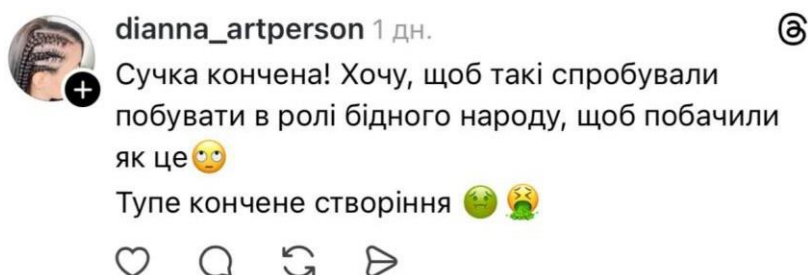
Приклад 9

Коментар до допису: «Кому цікаві ці цицькогуби з курячими мізками????»

Приклад 10

Коментар до допису: «Сучка кончена! Хочу, щоб такі спробували побувати в ролі бідного народу, щоб побачили як це 🍌 Тупе кончене створіння 🤡»

1. Загальна характеристика тексту

Мова: українська, з елементами просторіччя, сленгу та обценної лексики (наприклад, «тупі пьозди», «сучка кончена»).

Стиль: розмовно-публічний, емоційно-експресивний. Використання емодзі (👉, 🤡) підсилює емоційну компоненту та сарказм.

Жанр: соціальні мережі (Threads) — публічні дописи та коментарі. Тексти короткі, емоційні, орієнтовані на швидку реакцію аудиторії.

Креолізованість: один із дописів містить зображення, що супроводжує текст («Аня риється у смітнику»), хоча воно згенероване штучним інтелектом (ШІ). Текст + візуальний компонент утворюють полікодовий, креолізований текст. Крім того, у допис додається уривок із відео, де Анна Трінчер коментує поведінку бідних людей («Як він там собак годує, займається своїми справами, готує їсти, як він намагається виживати»), що підсилює інформаційний контекст і сприяє формуванню негативної оцінки її висловлювань у суспільстві.

Адресат: широка аудиторія соцмереж, а також сама особа – Анна Трінчер.

2. Наявність інформації щодо конкретної особи

Об'єкт інформації: **Анна Трінчер**. Усі дописи та коментарі спрямовані безпосередньо на неї. Ідентифікація однозначна: ім'я, прізвище. У деяких дописах використано візуальний компонент (ШІ-фото), що демонструє уявну ситуацію (приниження) — потенційний фактор репутаційного впливу.

3. Наявність негативної інформації

У всіх 10 прикладах зафіксовано приниження, глузування, образи.

Типи негативу:

1. **Інвективи** (прямі образи: «сучка кончена», «шмара», «тупі пьозди»).
2. **Дегуманізація / соціальна дискредитація** (зневага до зовнішності, інтелекту, соціального статусу; порівняння з тваринами: «куриця силіконова»).
3. **Сарказм / іронія** («#зірочка палай», «опустити цю шмару з небес на землю»).
4. **Маніпулятивний візуальний компонент** (AI-фото смітника) підсилює образливий ефект.

4. Форма вираження: оцінне судження або фактичне твердження

№	Допис / Коментар	Форма	
1	«Так люблю дивиться як Анька... #зірочка палай» + фото ШІ	оцінне судження	глузування, дегуманізація; фото є фейковим, фактичного підтвердження немає
2	«Завжди бісила ця НЕДОпєвічка...»	оцінне судження	пряма негативна оцінка, не факт
3	«Трінчер це дно...»	оцінне судження	приниження
4	«Я в душі не їбу хто ці всі тупі пъозди...»	оцінне судження	образа, груба обценна лексика
5	«Краще я послухаю Пугачову ніж ідіотку Трінчер...»	оцінне судження	пряма образа
6	«Треба людям опустити цю шмару з небес на землю»	оцінне судження	метафоричне приниження
7	«Що це за непотріб?»	оцінне судження	приниження
8	«Куриця силіконова»	оцінне судження	образа, метафора фізичної/поверхової «штучності»
9	«Цицькогуби з курячими мізками?»	оцінне судження	зневага до інтелектуальних і фізичних рис
10	«Сучка кончена... Тупе кончене створіння»	оцінне судження	сильна інвектива, побажання «перевірки на бідність» — образливе, не факт

Висновок: негативні висловлювання є **оцінними судженнями**, тобто суб'єктивними, емоційними оцінками, не підтвердженими фактами.

5. Лексико-семантичний аналіз ключових одиниць

Лексема / вираз	Тип	Значення
«НЕДОпєвічка»	інвектива	зневажлива оцінка професійного статусу; негативно-оцінна семантика
«риється в мусорніку /	метафора /	гіперболічне приниження;

Лексема / вираз	Тип	Значення
їсть цвілий хліб»	дегуманізація	фото ШІ посилює ефект
«ЄБАТЬ»	обсценна	експресивна емоційна реакція;
«тупі / тупа»	інвектива	приниження інтелекту
«куриця силіконова»	образлива метафора	приниження фізичних/ естетичних характеристик
«щицькогуби», «курячі мізки»	образливі метафори	зневага до інтелекту та зовнішності
«шмара», «сучка кончена», «кончене створіння»	інвективи	пряма образа, приниження
«опустити з небес на землю»	метафора	заклик до соціальної «карної» дії, метафоричний характер

Прямі образи:

Вислів	Джерело	Коментар
«ідіотка»	Словник української мови в 11 томах (СУМ-11) має слово <i>ідіот</i> — як запозичення, означає "особа, яка страждає розумовою відсталістю або вчиняє дурниці"	<i>ідіотка</i> — жіночий варіант, образлива назва, що знецінює інтелектуальну здатність / розумові якості особи.
«чепуха»	Українські словники подають визначення <i>чепуха</i> у перекладі з російської мови як «дурниці, нісенітниця, безглуздий, порожній, незначний зміст»	Зневажливе означення висловлення як такого, що не варте уваги, пусте. У контексті — приниження репутації.
«куриця»	Значення: птах, самиця курей; в переносному вжитку: «жінка, яка діє нерішуче, безвольно, поверхнево»; «курячі мізки» — про низький	Вжито як образливе прозвище, яке зменшує особу, порівнює її з птахом з метою показати безсилля, поверховість, дурість.

Вислів	Джерело	Коментар
	інтелект. Джерело: Тлумачний словник Ожегова (Jak Vono)	
«недо-пєвічка»	Складається зі словотвору: частка <i>недо-</i> (що означає «недостатньо», «неповно», «має дефект») + <i>пєвічка</i> (з пісня/спів, співачка) — таким чином «недоспівачка, яка співає погано або недостатньо/недостойно»	У контексті — зневажливий неологізм, який принижує професійний статус, означає, що людина є «не справжня» співачка, «недосвідчена», «недостатня».
«сучка»	У Словнику нецензурної лексики та її відповідників «Українська мова без табу» Лесі Ставицької знаходимо таке визначення: <i>СҮКА, ж., просторозм., лайл. Жінка легкої поведінки; повія. Давай, виїби цю суку, діставай свого пеніса, дай їй, щоб запам'ятала, вівця, горланить Артур, хочеш, я тобі допоможу <...></i>	Дискредитація особи шляхом приписування їй негативної соціально-моральної характеристики.
«шмара»	<i>ШМАРА, ж., жарг. (крим., мол.), презирл. 1. Дівчина, жінка. Слухай, ну яким чином я міг здогадуватися, що ота шмара з ідеально обтягнутими задніми півкулями виявиться росіяною? (Ю. Андрухович, Таємниця). 2. Жінка легкої поведінки; повія.</i>	Лексема функціонує як обценне лайливе слово, спрямоване на приниження адресатки. Лексема використана як засіб образи, який підсилює негативну оцінку та виконує суто експресивно-пригнічувальну функцію.
«кончена»	<i>КОНЧА, ж., жарг. (мол.). Сперма. КІНЧАТИ, недок., КІНЧИТИ, док., жрм. Відчувати оргазм. <...> емпірично вона виявила, що зазвичай не кінчає із чоловіками, до яких ставиться байдуже <...> (Я. Івченко, Синдром набутого імунітету); <...> вона востаннє</i> У словнику «Українська мова без табу» фіксується дієслово «кінчати» у вульгарному значенні — «відчувати	Згодом слово зазнало семантичного зсуву: на перший план вийшло метафоричне — «нікчемний». У сучасному «кончена» вживається як образа, що підкреслює «остаточність» негативної оцінки адресата.

Вислів	Джерело	Коментар
	оргазм», тобто завершувати статевий акт, виділяти сперму. Від цього походить іменник «конча» – «сперма».	

1. Чи міститься у тексті інформація позитивного або негативного характеру щодо певної особи?

Усі дописи містять **негативну інформацію** щодо Анни Трінчер.

2. Чи містяться в тексті висловлювання образливого характеру щодо особи?

Більшість дописів і коментарів містять **образливі висловлювання** (інвективи, дегуманізуючі метафори, сарказм, груба лайка).

3. Чи є висловлювання негативного характеру фактичними твердженнями або оцінними судженнями?

Переважає більшість висловлювань у наведеному фрагменті є оцінними судженнями, що відображають суб'єктивне ставлення автора до особи (використання інвектив «дно», «клянчила», «живе в паралельній реальності» тощо).

Окремі висловлювання мають форму фактичних тверджень (наприклад, згадка про бартер на презентацію пісні, домовленості щодо «столу на 50–60 людей», комунікацію з Лебігою). Водночас такі твердження містять маркери непевності («хтось писали», «наче»), що не дозволяє вважати їх достовірними без додаткової перевірки джерел та обставин.

Обрані терміни:

1. Аналіз
2. Верифікація
3. Висновок
4. Дезінформація
5. Думка
6. Евфемізм
7. Замовчування
8. Ідеологія
9. Інформація
10. Контекст

Словники:

1. Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015
2. Словник української мови в 11 томах
3. Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012
4. Ситько О. М., Шаповаленко Н. М. Словник юридичних термінів іншомовного походження. Одеса, 2013.
5. Вільмош Газдаг, Єлизавета Барань (ред.): Словник філологічних термінів. Берегове, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, 2024

Аналіз – наукове пізнання єдності юридичного та мовознавчого знання в юрислінгвістиці, пізнання цілого – за частинами, складного – за компонентами, тексту – за функціональною сукупністю мовних одиниць, структури висловлення – за диференційними ознаками та ін. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Аналіз, у, ч. 1. Метод наукового дослідження предметів, явищ та ін. шляхом розкладу, розчленування їх у думці на складові частини; протилежне синтез. [Словник української мови в 11 томах]

Аналіз (грецьк. analysis — розклад, розчленування) — метод наукового дослідження дійсності, що полягає в розчленуванні цілого на частини; у лінгводидактиці — те саме, що розбір. [Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012]

- **АНАЛІЗ** – це комплексний метод наукового пізнання, що полягає у розчленуванні цілісного явища на структурні компоненти з метою виявлення їхніх властивостей, функцій та взаємодії; у юрислінгвістиці аналіз виступає інструментом інтеграції юридичного й мовознавчого знання, спрямованим на дослідження текстів права та суміжних дискурсів через виявлення їхніх семантичних, структурних, прагматичних та комунікативних характеристик, а також на з'ясування специфіки їх впливу в правовому та соціальному контексті.

Верифікація – процес перевірки достовірності інформації, аналізу її джерел та надійності. Із можливостями В. пов'язують дотримання принципів об'єктивності інформації. В. повинна будуватися на зіставленні не думок, а фактів. В. супроводжує чітко змодельований мовний ряд. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Верифікація, -ї, ж. Перевірка істинності, встановлення достовірності, підтвердження вірогідності чого-небудь. [Словник української мови в 11 томах]

Верифікація (франц. vérification – перевірка, від лат. verus – істинний та ficatio, від facio – роблю) у праві – принцип, що використовується у логіці та методології науки для перевірки істинності, з'ясування достовірності наукових тверджень емпіричними засобами або логічними доказами. В. у праві – це встановлення істинності і вірогідності, точності та обґрунтованості правових норм, правотворчості та правозастосування як важливих передумов, що забезпечують реальність та ефективність правового регулювання. [Ситько О.

М., Шаповаленко Н. М. Словник юридичних термінів іншомовного походження. Одеса, 2013.]

- **ВЕРИФІКАЦІЯ** – це науково обґрунтований процес перевірки істинності та достовірності інформації шляхом аналізу її джерел, змісту й способів подання; у юридико-лінгвістичному вимірі верифікація забезпечує підтвердження точності фактів, аргументів і мовних конструкцій, ґрунтується на зіставленні даних, а не суб'єктивних суджень, та сприяє об'єктивності, прозорості й ефективності правового дискурсу і регулятивних норм.

Висновок – структурна частина тексту, що завершує виклад і містить узагальнення основних положень і тверджень, які покладено в основу тієї або іншої концепції, експеримента, твердження [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Висновок, вку, ч. Остаточна думка про що-небудь, логічний підсумок, зроблений на основі спостережень, міркувань або розгляду певних фактів. [Словник української мови в 11 томах]

Висновок – статистичний висновок, пов'язаний з продукуванням висновків для відповідного масива на основі результатів вибірки. Висновки такого сорту продукують тільки за репрезентативності вибірки щодо всього масиву, щодо якого можна зробити твердження на основі результатів вибірки. [Вільмош Газдаг, Єлизавета Барань (ред.): Словник філологічних термінів. Берегове, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, 2024]

- **ВИСНОВОК** – це завершальна частина дослідження, тексту або аргументованого викладу, що узагальнює основні положення, результати спостережень, аналізу чи експерименту; він відображає логічний підсумок і служить обґрунтованою основою для подальших тверджень, рішень або практичних застосувань, враховуючи репрезентативність і достовірність наявних даних.

Дезінформація – неправдива інформація, створена і поширена свідомо. Часто застосовується як елемент PR-технологій для впливу на аудиторію, підвищення особистого рейтингу та ін. Д. широко використовується в політичних кампаніях та шоу-бізнесі, що призводить до маніпуляції суспільною думкою. Основними характеристиками Д. можуть бути: тенденційне викладення фактів, дезінформування від протилежного, викривлення фактажу (первинної інформації) та ін. У суспільстві Д. є одним із методів пропаганди та ідеологічної агресії. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Дезінформація, -ї, ж. Введення в оману невірною інформацією. // Повідомлення свідомо помилкових, спотворених, неправдивих відомостей з метою введення в оману. [Словник української мови в 11 томах]

Дезінформація (франц. des... — від, раз; префікс на позначення знищення, видалення або від сутності чогось + інформація) — особливий тип інформації, суть якої в тому, що через неадекватність текстів (семантичну, синтаксичну, прагматичну) во на створює в аудиторії оманливу систему орієнтації, формує неправильну картину дійсності, викривлює цінності й приховує справжню мету. Засобами дезінформації є і пряма брехня, і напівправа, поширення чуток, замовчування фактів, не правильні акценти в повідомленнях, неадекватні коментарі, демагогічні обіцянки, популярнісітькі загравання з аудиторією тощо. Сформована таким чином неправильна свідомість спричиняє неадекватні прагнення та форми поведінки, що відповідає меті дезінформаторів. [Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012]

- **ДЕЗІНФОРМАЦІЯ** – це свідомо створена та поширена неправдива або викривлена інформація, метою якої є введення аудиторії в оману, маніпуляція її уявленнями, цінностями або поведінкою. Вона може проявлятися через тенденційне подання фактів, напівправду, замовчування даних, перебільшення або спотворення змісту повідомлень

і часто використовується в політиці, медіа та соціальних технологіях для досягнення конкретних стратегічних чи ідеологічних цілей.

Думка (про факти, події, осіб) – судження, що виражає погляд юрислінгвіста, його ставлення до кого-н., чого-н. Д. може бути представлена: 1) у формі припущення; 2) у формі підтвердження. Д. у формі припущення висловлюється з використанням маркерів – модальних слів і словосполучень (на мою думку, мені здається, можливо, ймовірно, на мій погляд та ін.). Д. у формі підтвердження маркерів не містить і може бути перевірена на відповідність дійсності. Д., на відміну від твердження, не може бути істинною або хибною, однак може підтверджуватися або не підтверджуватися фактами, реаліями об'єктивної дійсності. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Думка, и, ж. 1. Те, що з'явилося в результаті міркування, продукт мислення. 2. Відображення об'єктивної дійсності в поняттях, судженнях, висновках; процес мислення. [Словник української мови в 11 томах]

- **ДУМКА** – це когнітивне судження або оцінка, що відображає погляд, ставлення чи інтерпретацію юрислінгвіста щодо фактів, подій або осіб. Вона може мати форму припущення, що позначається модальними словами (наприклад, «ймовірно», «на мою думку»), або форму підтвердження, яка базується на перевірюваних даних. Думка не є істинною або хибною сама по собі, проте її відповідність реальним фактам може бути оцінена та підтверджена.

Евфемізм – семантично нейтральне слово або словосполучення, що вживається замість синонімічних йому табуйованих чи неприйнятих у культурній традиції словесних конструкцій. Напр., місце позбавлення волі (в'язниця), людина похилого віку (старий) та ін. Е. часто використовується в політичній комунікації: нейтралізувати політичного противника (обмежити політичну активність), економний тариф (дешевий тариф) та ін. [Юрислінгвістика:

словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Евфемізм, у, ч. Слово чи вираз, яким замінюють у мові грубе, непристойне, з неприємним емоціональним забарвленням слово; // Заміна грубих, непристойних, неприємних і т. ін. слів іншими словами. [Словник української мови в 11 томах]

Евфемізм – слово чи вираз, що вживається з метою уникнення слів із грубим, непристойним змістом чи забарвленням. [Вільмош Газдаг, Єлизавета Барань (ред.): Словник філологічних термінів. Берегове, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, 2024]

- **ЕВФЕМІЗМ** – це стилістично нейтральне слово або словосполучення, що свідомо використовується замість прямого, грубого, табуйованого чи соціально неприйняттого вислову, з метою пом'якшення його сприйняття або уникнення небажаних асоціацій. Евфемізми функціонують як засіб мовної корекції, виконуючи комунікативну, етичну та маніпулятивну роль у побутовому, політичному, медійному та правовому дискурсах.

Замовчування – свідомо незавершеність висловлювання, яка породжує невизначеність смислу та призводить до посилення виразності вислову в комунікації. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Замовчування, я, с. Дія за знач. замовчувати. Замовчувати, ую, уєш, недок.. замовчати, чу, чиш, док., перех. З певною метою приховувати, обминати мовчанкою що-небудь, не розповідати, не згадувати про когось, щось. [Словник української мови в 11 томах]

Замовчування – стилістична фігура, що складає обірване речення. Автор свідомо або навмисне не закінчує думки, залишаючи читачеві (ширше — адресату) можливість здогадатися, домислити, довершити думку. Цією фігурою послуговуються для передачі напруженого психологічного стану мовця: А там... а там... сину, сину! Та й не доказала (Т. Шевченко). [Загнітко

Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012]

- **ЗАМОВЧУВАННЯ** – це стилістично й прагматично зумовлений прийом мовлення, що полягає у свідомому приховуванні інформації або незавершеності висловлювання. Така мовна стратегія створює ефект невизначеності смислу, посилює експресивність тексту чи висловлювання, може слугувати засобом впливу на адресата, залишаючи йому простір для інтерпретації або навмисно утаюючи певні факти.

Ідеологія – система поглядів, ідей, ідеологем, переконань, цінностей та установок, що виражають інтереси різних соціальних груп, комплекс політичних, правових, етичних, художніх, релігійних, філософських поглядів. І., що спричиняє до змін у суспільстві, є радикальною, революційною; І., що прагне до збереження традицій суспільства, вважається консервативною. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Ідеологія, ї, ж. Сукупність філософських, політичних, правових, моральних, релігійних та мистецьких поглядів, що характеризують те або інше суспільство, клас, політичну партію. [Словник української мови в 11 томах]

Ідеологія (грецьк. idea — поняття, уявлення + логія) домінуюча (прикм. від ім. домінація) – система ідей і переконань, що виражає й забезпечує інтереси панівних соціально-фінансових груп суспільства через засоби масової інформації. [Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012]

- **ІДЕОЛОГІЯ** – це цілісна система ідей, цінностей, переконань та установок, що відображає інтереси певних соціальних груп чи суспільства загалом і реалізується через політичні, правові, релігійні, філософські, етичні та культурні погляди. Вона формує світоглядні орієнтири, визначає стратегії суспільного розвитку й може набувати радикального, революційного або консервативного характеру залежно від мети – зміни чи збереження соціального порядку.

Інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (Ст. 1.1. Закону України «Про інформацію»). [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Інформація, і, ж. 1. тільки одн. Те саме, що інформування. Інформувати, ую, уєш, недок. і док., перех. Повідомляти про що-небудь; доводити до відома. [Словник української мови в 11 томах]

Інформація (лат. informatio — пояснення, виклад) — 1) повідомлення про факти, події, процеси, що оформлені й передаються мовними, позамовними та паралінгвальними засобами з використанням різних каналів комунікації від адресанта до адресата; пов'язувана зі значенням і смислом одиниць і категорій мовної системи; повідомлення про яку небудь подію, чиясь діяльність тощо у відповідному мовному оформленні; 2) у комунікативній лінгвістиці — відомості, що є об'єктом зберігання, нагромадження, опрацювання та передавання (поширення); 3) у психолінгвістиці — відомості, що передаються усно, письмово або іншим способом (зокрема обмін відомостями між людьми, машинами, людиною та машиною; передача ознак клітинами, організмами). [Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012]

- **ІНФОРМАЦІЯ** – це відомості чи дані про факти, події, процеси або діяльність, зафіксовані в матеріальній чи електронній формі та передані від адресанта до адресата різними каналами комунікації. Вона може зберігатися, накопичуватися, опрацьовуватися і поширюватися, виконуючи когнітивну, комунікативну та регулятивну функції у суспільстві й охоплюючи як мовні, так і позамовні та технічні засоби передавання.

Концепт – категорія методології науки, що репрезентує константні конструкти свідомості (ментальність), які вербалізуються та мають характеристики

абстрагованості, узагальненості щодо сприйняття світу. Система К. формує та визначає динаміку мовних і концептуальних картин світу, що відображає прецедентні, знакові для масової мовної свідомості елементи, об'єкти. Розрізняють загальні, універсальні та національні К. [Юрислінгвістика: словник термінів і понять/ укладачі: Л. І Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред проф. Л. І.Шевченко. К., 2015]

Концепт, у, ч. 1. філос. Формулювання, загальне поняття, думка. [Словник української мови в 11 томах]

Концепт (англ. concept — поняття; лат. concipere, conceptus — сенс, думка, поняття) — 1) оперативна одиниця мислення і/або людської психіки, квант структурування знання, що відбиває знання й досвід людини; оперативна змістовна одиниця пам'яті й поняттєвої системи, що об'єднує смисли, якими оперує людина в процесах мислення. Зміст К. охоплює дані про об'єкти та їхнє структурування, мережу їхніх взаємозв'язків, властивостей, усе те, що людина знає, думає, прогнозує, уявляє про об'єкти світу. [Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012]

- **КОНЦЕПТ** – це багатовимірна когнітивна одиниця, що поєднує у собі знання, досвід, уявлення та смисли, якими оперує людина у процесі мислення. Він є результатом абстрагування й узагальнення, репрезентує сталі конструкти свідомості, вербалізується у мові та відображає зв'язки між об'єктами й явищами світу. Система концептів формує мовну та концептуальну картину світу, де виокремлюються універсальні, загальні та національно специфічні елементи.

Узагальнюючи всі наведені дефініції, можна сформулювати такий **загальний підсумок**. Усі розглянуті поняття (аналіз, верифікація, висновок, дезінформація, думка, евфемізм, замовчування, ідеологія, інформація, концепт) належать до системи категорій наукового, юридичного та лінгвістичного знання. Вони відображають різні аспекти роботи з інформацією – від її **отримання, структурування й перевірки** (аналіз, верифікація, інформація, концепт) до **інтерпретації та узагальнення** (думка, висновок), а також до

мовних і комунікативних стратегій (евфемізм, замовчування) чи **ціннісно-ідеологічних впливів** (ідеологія, дезінформація).

Загальним для всіх дефініцій є акцент на:

- **когнітивній функції** – відображенні й осмисленні знань про світ;
- **комунікативному вимірі** – передаванні смислів у суспільній взаємодії;
- **оцінно-регулятивному аспекті** – формуванні ставлення, переконань, поведінкових орієнтирів;
- **інструментальному значенні** – використанні як методів, засобів чи механізмів пізнання, впливу або організації тексту й дискурсу.

Отже, у сукупності ці категорії становлять ядро **юридико-лінгвістичного та загальнонаукового інструментарію**, за допомогою якого здійснюється дослідження, пояснення та практичне застосування мовних і правових явищ у соціальному контексті.

Різні словники подають дефініції термінів залежно від своєї мети та аудиторії. Тлумачні словники, як-от «Словник української мови в 11 томах», пояснюють значення слова для широкого кола носіїв мови. Вони надають максимально узагальнені визначення, часто з кількома відтінками значення, подані простою мовою та зосереджені на повсякденному вживанні терміна. Такі дефініції відображають мовну норму і семантичний мінімум, орієнтований на пересічного мовця.

Термінологічні словники, наприклад «Юрислінгвістика: словник термінів і понять», формулюють визначення у професійному, спеціалізованому контексті. Вони характеризуються чіткою структурованістю, застосовують терміни фахової сфери, наводять приклади з практики і зорієнтовані на наукове або прикладне використання. Такі дефініції демонструють науково-практичний вимір терміна і підкреслюють його роль у конкретній галузі.

Вузькопрофільні словники (Словник лінгвістичних термінів Анатолія Загнітка), пропонують розгорнуте пояснення термінів і враховують міждисциплінарний підхід. Вони часто містять етимологію слова та показують різні наукові підходи, включно з лінгвістикою, психолінгвістикою та комунікативістикою.